

Periodisme i independentisme: a quina trinxera estàs?

Sergi Picazo

Un dels moments més elèctrics del primer debat organitzat per CRÍTIC, durant la presentació de la revista Procés, va ser aquest:

- “La majoria de mitjans han deixat de fer periodisme per fer propaganda. Els catalans i els espanyols. Els grans perdedors del procés sobiranista a Catalunya som els periodistes”, va assegurar el periodista **Cristian Segura**.
- “El veritable problema no és el procés, Cristian. El piquet invisible, que té sota amenaça els mitjans catalans, és l’Ibex 35. Si les empreses de l’Ibex 35 retiressin la publicitat als mitjans catalans seria molt dur. La majoria de mitjans que es poden consumir a Catalunya estan en contra del procés”, va respondre-li el també periodista i editor **Eduard Voltas**.
- “Les lògiques polítiques dels últims anys ens han portat una situació extrema. Sempre havia passat això en qüestions socials, ara passa en la qüestió nacional. I tot s’ha multiplicat per deu”, conclouïa la periodista i també activista social **Montse Santolino**.

Xiuxieig entre el públic. Protestes. A favor, en contra. Debat en tota regla. **El procés sobiranista a Catalunya, d’una magnitud de 10 graus en l’escala de Richter, està afectant tot el que es mou: la política, l’economia, el món de la cultura i, lògicament, els mitjans de comunicació.** La primera revista en paper de CRÍTIC, sota el títol de Procés, es va presentar dimecres a l’Hospitalet de Llobregat en un acte davant d’uns 80 lectors i subscriptors per debatre sobre “Sobiranisme, mitjans i transformació social”. Aquí teniu [més informació de la revista i com comprar-la](#).

Molts periodistes, còmodament posicionats en el mite de la neutralitat i l’objectivitat, s’han mullat a favor o en contra de la independència. És bo o dolent?

El ‘periodisme voluntariós’

Jo, amb els meus alumnes de primer a la Facultat de Comunicació de l’Autònoma, sempre començo amb el mateix ‘cuento’: “Tot el periodisme té intenció. L’objectivitat no existeix: és la qualitat dels objectes. Els periodistes sempre tenim, volgutament o no, sense adonar-nos o amb coneixement de causa, una posició davant la notícia. Tenim prejudicis, tenim ideologia, tenim valors, tenim una ètica. Per explicar una notícia entre una persona dèbil i víctima d’una injustícia i una forta i poderosa, jo sé onestic”. Per tant, no puc negar que em posiciono. Després, també els dic això als alumnes: “El periodisme és una tècnica i una tàctica que ens serveix per explicar els fets donant tots els punts de vista i ser rigorosos amb allò que ha passat. Prohibit mentir, manipular o deformar la realitat al nostre gust”.

Veig perillós que els periodistes d’aquest país acabem fent una cosa que he anomenat “periodisme voluntariós”: aquell periodisme que vol que passi una cosa -la independència, la revolució o el que sigui- i fa un tipus d’informació manipulada (o enfocada) de tal manera que allò que volem que passi és el que diem que passarà. Sense proves. Forçant la lectura de la realitat. Fent-nos-ho venir bé. Agafant només les veus que reforcen la nostra tesi. **Això es diu Quadrat Ideològic. Ho explica Teun van Dijk:** Emfasitzen les qualitats positives pròpies, els èxits, les seves

accions / Mitiguen -i si poden silenci- les qualitats positives dels contrincants / Mitiguen -i si poden silenci- les qualitats negatives pròpies, els fracassos, les derrotes / i Emfasitzen les qualitats negatives dels contrincants, els fracassos, les derrotes, les accions negatives d'aquests. Mitigar vol dir que posem el que no ens agrada a la pàgina 42 en un breu a pàgina esquerra.

TV3, La Vanguardia o El Punt Avui?

Ahir el debat sobre el periodisme i el procés sobiranista va tornar a sortir amb força. TV3 fa propaganda a favor del dret a decidir? Són equilibrades les tertúlies entre dretes i esquerres? Estem fent periodisme de trinxera? A un costat els diaris a favor de la independència com El Punt Avui o l'Ara, i a l'altra els mitjans contraris a la independència com La Vanguardia o El País? Estem perdent la neutralitat i rigorositat en els últims anys de batalla política? El periodista **Albert Balanzà**, que ha trepitjat unes quantes redaccions, criticava [en un article a Media.cat](#) que els periodistes, per vanitat o per “voler-formar-part-d'un-moment-històric” han decidit dir la seva en veu alta amb el risc per a la neutralitat i la imparcialitat que se li suposa als professionals de la informació. Balanzà posa el dit a la nafra: “Són dies d'emocions i contradiccions en què els periodistes intentem cada cop menys dissimular si anem a alguna manifestació o si el sol fet de votar ens fa sospitosos de trencar l'equilibri que ens obliga davant dels lectors”. L'article es titulava “El Procés ens matarà”. Em va deixar molt i molt preocupat. Ho dic molt seriosament.

El debat d'ahir a l'Hospitalet al voltant del Procés i els mitjans es va anar escalfant. Sobretot quan va sortir TV3. Com sempre. La televisió pública catalana desperta sempre passions.

- “TV3, per un pijo-progre com jo, és una televisió de tietes. No m'agrada. M'avorreix”, va llançar provocativament Segura insinuant sense dir-ho una televisió pública massa nacionalista.
- “Doncs, a mi, que sóc tiet d'uns quants nebots, TV3 sí m'agrada. TV3 reflecteix infinitament millor la pluralitat de la societat catalana que la resta de televisions de tot l'Estat que es veuen a Catalunya. Les televisions espanyoles tenen el 80% de l'audiència a Catalunya”, s'enfadava amistosament l'Eduard Voltas.
- “Jo no dic que no sigui plural. El que dic que els periodistes no podem fer com va fer el Puyal dient que ell estava al costat del president: [‘President, si mai se sent sol, sàpiga que té un poble al darrere’](#), li va dir.
- “Joestic a favor del periodisme amb intenció, del periodisme de trinxeres. Crític o la Directa estan en una trinxera, i està bé. La Vanguardia està en una altra, i és lògic”, va etzibar Voltas.
- “El periodisme de trinxeres, amb o contra el president, deixarà molts cadàvers al final del procés”, va cloure Segura.

Aleshores un senyor gran, de cabell gris, que hi havia a la sala, va marxar rondinant en veu baixa. No sé què deia, però estava molt indignat. Com a mínim, això sí, portava la revista Procés sota el braç.